

Jaarverslag en jaarrekening 2019

Stichting Guacamaya

Voorwoord

2019 was aanvankelijk een erg moeizaam jaar voor de Stichting Guacamaya. In 2018 werd besloten om de activiteiten in Guatemala niet verder voort te zetten. Daarmee kwam een abrupt einde aan een project dat ik 22 jaar eerder had opgezet. Er waren helaas geen financiële mogelijkheden meer om het project voort te zetten omdat drie van de vier belangrijkste sponsors allen tegelijkertijd stopten met hun ondersteuning. Niet omdat zij het project niet meer waardeerden, maar omdat zij een project niet voor lange tijd willen of kunnen ondersteunen. De Stichting Guacamaya heeft toen besloten om zich te richten op een project voor natuuronderwijs in Ecuador. Eerder ontwikkelde pilotprojecten waren zeer succesvol geweest en de mogelijkheden voor fondswerving leken rooskleurig. Helaas bleek het ook moeilijk om voor dit project voldoende geld in te zamelen. Uiteindelijk heb ik met zeer beperkte middelen in januari-februari 2019 toch een erg succesvol project in Ecuador weten op te zetten (zie <https://vimeo.com/398500864>). Het bleek in het vervolg van 2019 weer moeilijk te zijn om voldoende geld in te zamelen om het project in 2020 voort te zetten.

Ondertussen was ik ook begonnen met het opzetten van een compleet nieuw initiatief, een project voor vlinderonderwijs in Nederland. Het lesprogramma 'Pedro de rups' was eerder zeer succesvol gebleken in Guatemala (zie https://www.youtube.com/watch?v=vD6Ld_zNrM) en Ecuador en een dergelijk programma zou het in Nederland ook goed kunnen doen. Het gaat al langere tijd slecht met de vlinders en andere insecten in ons land en het in Guatemala ontwikkelde onderwijsconcept om door middel van verhalen kinderen te leren over de hen omringende natuurlijke rijkdom zou in Nederland ook goed kunnen werken met vlinders en andere insecten. In de gemeente Steenwijkerland komen twee met uitsterven bedreigde vlinders voor, de grote vuurvlinder en de sleedoornpage. Ik heb contact gezocht met scholen in Steenwijkerland met een voorstel om les te geven over vlinders waarbij dan ook aandacht is voor de bijzondere vlinders die binnen de gemeentegrenzen voorkomen. Ik kreeg al snel veel positieve reacties en later bleken er ook redelijk veel subsidiemogelijkheden te zijn in Nederland voor dergelijke projecten. In de loop van 2019 verkreeg ik subsidies van de gemeente Steenwijkerland, provincie Overijssel en Prins Bernhard Cultuurfonds voor uitvoering van het project in 2020.

De meeste scholen die bij het project betrokken worden zijn christelijke scholen uit de gemeente Steenwijkerland. Ik heb verschillende scholen inmiddels bezocht en enkele scholen hebben ook aangegeven een inzamelingsactie te willen organiseren voor het onderwijsproject in Ecuador. Zo ziet de toekomst er weer veel zonniger uit voor onze werkzaamheden.

Michael de Groot (Stichting Guacamaya)

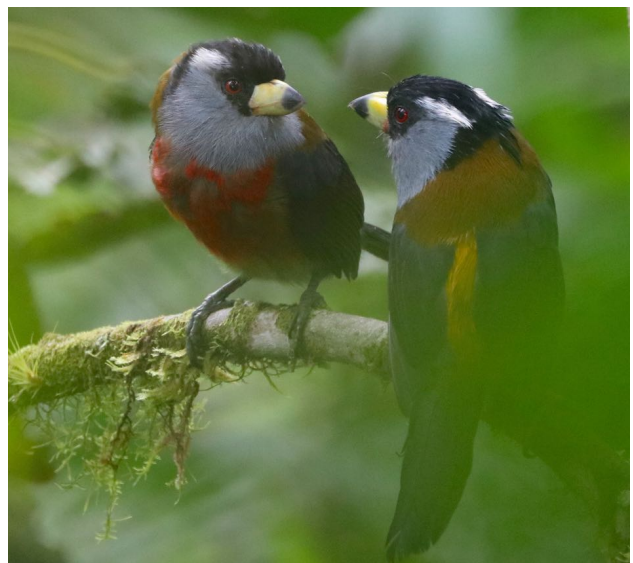
Gerealiseerde activiteiten in Ecuador

Choco-bos

Het Choco-bos is een smalle strook bos westelijk van de Andes die loopt van Noord Ecuador tot Noord Colombia. Het Choco-bos is erg vochtig en sommige plekken behoren zelfs tot de natste plekken op aarde met een regenval van 11 meter per jaar (meer dan 25 maal de gemiddelde regenval in Nederland). Het Choco-bos behoort ook tot de biologisch rijkste gebieden ter wereld. Birdlife International (internationale vogelbescherming) heeft onderzoek gedaan naar het voorkomen van endemische vogelsoorten. Dat wil zeggen, vogels die alleen voorkomen in een klein verspreidingsgebied. Gebieden waar veel van deze endemische vogelsoorten voorkomen worden een Endemic Bird Area (EBA) genoemd. Het Choco-bos is na de Solomon-eilanden de EBA met het meeste soorten, niet minder dan 63 vogelsoorten zijn alleen te vinden in het Choco-bos.

Helaas is een groot deel van het Choco-bos inmiddels verdwenen en er rest niet veel meer dan 10% van het oorspronkelijke bos en de ontbossing gaat nog steeds door. De ontbossing heeft ertoe geleid dat veel van de endemische vogelsoorten met uitsterven worden bedreigd. Dit geldt inmiddels voor 33 van de 63 vogelsoorten die alleen in het Choco-bos voorkomen. Het Choco-bos is overigens ook zeer rijk aan endemische planten en insectensoorten. Zo kent het Choco-bos een enorme rijkdom aan orchideesoorten. In het Choco-bos is in 2013 zelfs nog een nieuw zoogdier ontdekt, de olinguito (een nachtelijk levend klein beertje). Het Choco-bos is ook belangrijk voor andere bedreigde zoogdieren zoals de met uitsterven bedreigde brilbeer.

Het bos is niet alleen van grote waarde voor de flora en fauna, maar ook voor de lokale bewoners. Het resterende bos is van grote waarde voor het reguleren van de waterhuishouding in het gebied. Bij hevige regenval fungeert het bos als een grote spons en zuigt water op dat geleidelijk wordt afgegeven aan de rivieren in het gebied. Ontbossing leidt tot verstoring van de waterhuishouding. Bij hevige regenval kunnen overstromingen ontstaan en in tijden van droogte neemt het waterniveau in de rivieren sterk af. Bij hevige regenval kunnen ook grote landverschuivingen ontstaan die wegen blokkeren en in het ergste geval huizen of zelfs gehele dorpjes kunnen wegvagen.

De witstaarthoornkolibrie en de toekanbaardvogel komen alleen voor in het Choco-bos

Gerealiseerde activiteiten in Choco-bos.

In januari - februari 2019 heb ik lesgegeven op zes schooltjes in het Choco-bos. Ik heb gebruik gemaakt van drie verschillende lesprogramma's. De jongste leerlingen maakten gebruik van het lesprogramma 'Pedro de rups' en de oudere leerlingen van het lesprogramma 'Pedro de toekanbaardvogel' of 'Pancho de olinguito'. Het lesprogramma over Pedro de rups gaat over Pedro die alleen is omdat al zijn broertjes en zusjes zijn opgegeten door vogels en andere dieren. Pedro wil vrienden worden met andere beestjes, maar die willen geen vrienden met hem worden en zeggen dat hij dik en lelijk is. Later als hij in een prachtige vlinder is veranderd willen alle beestjes wel vrienden met hem worden. Pedro vergeeft hen en ze worden allen vrienden en gaan voortaan ook met de andere rupsen spelen in het bos. Het programma leert kinderen op een mooie wijze over de levenscyclus van de vlinder en het verhaal kan ook gebruikt worden om pesten op een toegankelijke manier te bespreken met de leerlingen. Het boekje bevat ook oefeningen om onder andere kinderen beter te leren tellen, objecten te ordenen naar grootte en om zelf beestjes zoals een honingbij te leren tekenen.

De lesprogramma's over de olinguito en toekanbaardvogel bevatten verhalen over de betreffende dieren die allerlei andere dieren tegenkomen en leren over het leven van deze dieren. Daarnaast doet Maria haar intrede in het verhaal, zij helpt de dieren door bomen en bloemen te planten. In het gebied is ecotoerisme een groeiende bron van inkomsten en Maria gaat uiteindelijk niet alleen het bos en de vogels beschermen, maar zij verdient hier ook geld mee. De leerlingen hebben zonder uitzondering met veel plezier gebruik gemaakt van de lesprogramma's. Naast een boekje kregen de leerlingen ook de beschikking over waskrijtjes, kleurpotloden, schaarmpjes en gekleurd papier.

De meeste schooltjes zijn zeer klein in dit gebied. Zo heb ik les gegeven op een schooltje met slechts 11 leerlingen. Het schooltje bestaat uit een klas met leerlingen van 4 tot en met 13 jaar. Het grootste van de zes schooltjes die bij het project is betrokken bestond uit 32 leerlingen en bestond uit twee groepen met twee onderwijzers. Juist in dergelijke omstandigheden hebben de lesprogramma's een grote meerwaarde omdat kinderen zelfstandig aan de slag kunnen gaan met de lesprogramma's. Het officiële lesmateriaal wordt doorgaans als saai en moeilijk ervaren en vraagt ook veel ondersteuning van de leerkracht. Door gebruik te maken van de verschillende lesprogramma's verbeteren de leerprestaties van de kinderen aanzienlijk. De verhalen van de lesprogramma's spreken hen aan. Zij kennen de dieren uit het verhaal omdat deze in het omringende bos voorkomen en de kinderen die in het verhaal voorkomen leven in omstandigheden als zijzelf zodat zij zich herkennen in deze kinderen.

Lesprogramma 'Pancho el olinguito'

11 leerlingen van een minischool met hun diploma's

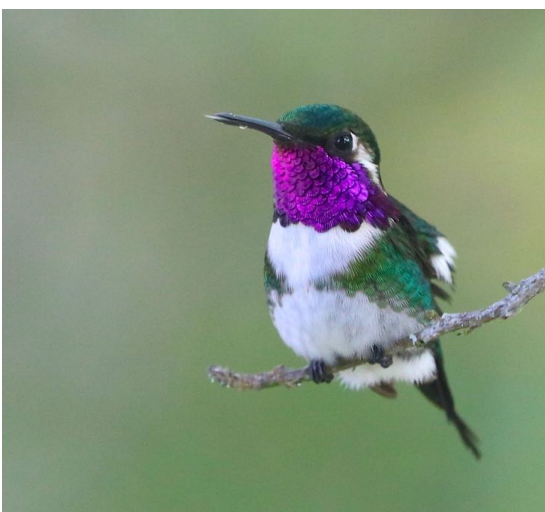
Vaak is het onderwijs nu gericht op nadoen en kopiëren en de lesprogramma's stimuleren de creativiteit en het vermogen om zelf te denken van de kinderen door allerlei open opdrachten. De onderwijzer kan ondertussen zijn of haar beschikbare tijd effectiever gebruiken om hulp te geven aan kinderen die deze het meest nodig hebben. Na afloop van het programma werd er een feestelijke afsluitende activiteit georganiseerd op de verschillende schooltjes. Alle kinderen ontvingen een mooi diploma en ik had ook piñatas meegenomen voor een feestelijke afsluiting. De kinderen kregen ook nectarrijke plantjes om thuis te planten en zo vlinders en kolibries naar de tuin te trekken. De leerlingen kregen ook enkele groenteplantjes om thuis te planten. Daarnaast werden rond de scholen door de leerlingen mooie nectar producerende planten geplant om het schoolterrein te verfraaien en kolibries en vlinders naar het terrein te trekken.

Tumbesia-bos

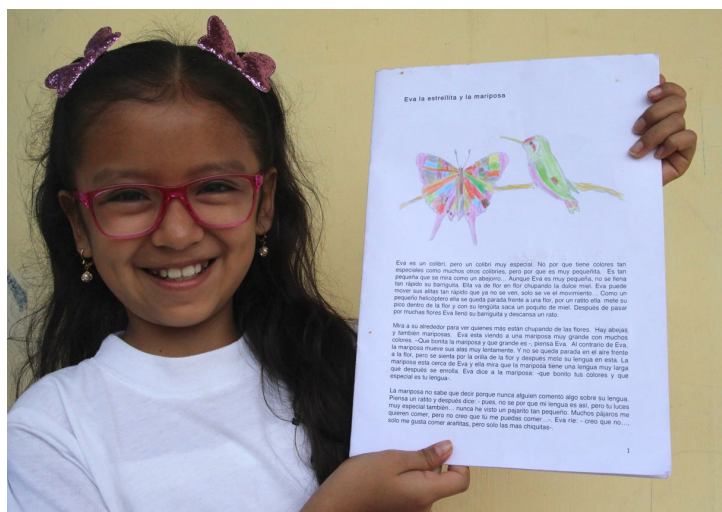
Het Tumbesia-bos is een smalle strook bos aan de kust die loopt van Midden Ecuador tot Noord Peru. Helaas is het overgrote deel van het Tumbesia-bos verdwenen en gaat de ontbossing nog steeds door. Ook dit bos is een belangrijke EBA met 53 vogelsoorten waarvan er 24 met uitsterven worden bedreigd. In tegenstelling tot het Choco-bos is het Tumbesia-bos droog. Ook dit bos heeft een belangrijke functie in het reguleren van de lokale waterhuishouding. Het risico op overstromingen en landverschuivingen is hier minder groot door de minder hevige regenval, maar juist door de geringe regenval in het gebied vallen rivieren door de ontbossing snel droog wat zeer ernstige watertekorten met zich meebrengt voor de lokale bewoners.

Gerealiseerde activiteiten in Tumbesia-bos

In januari – februari 2019 heb ik les gegeven op drie scholen in de Tumbesia-regio. Ik heb gebruik gemaakt van drie lesprogramma's. Van het eerder beschreven lesprogramma 'Pedro de rups' en daarnaast van de lesprogramma's 'Eva de boself' en 'Dora de zeeschildpad'. De Esmeraldas boself is een piepkleine kolibrie en na de bijkolibrie uit Cuba het kleinste vogeltje ter wereld. De boself wordt ernstig met uitsterven bedreigd en wordt nauwelijks waargenomen. Een paar weken per jaar is de Esmeraldas boself met enige regelmaat te vinden in een tuin in het dorp Las Tunas. Ik heb in dit dorp les gegeven over de Esmeraldas boself en ook het geluk gehad dit mooie vogeltje te zien en te fotograferen. Het verhaal over Eva de boself gaat over een vrouwtjes boself die alleen is omdat zij geen man kan vinden om een gezin te stichten. De vlinders in het bos helpen haar een man te vinden.

De esmeraldas boself

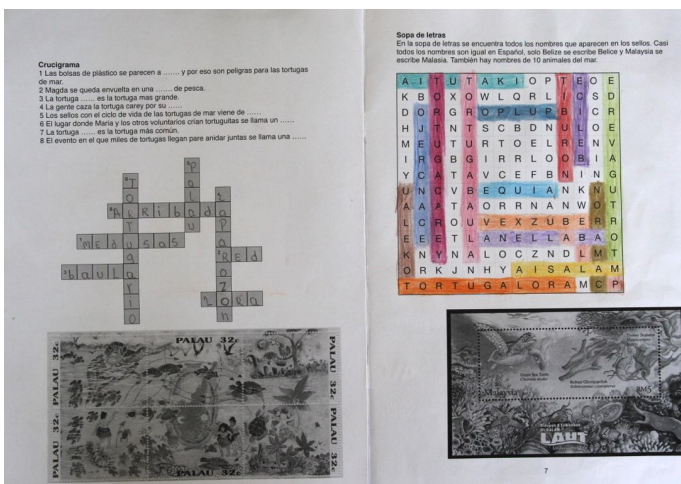

Fiorella met het lesprogramma 'Eva de boself'

Zij vinden Pedro en die is ook heel alleen. Pedro en Eva worden verliefd en krijgen kinderen. Maria doet haar intrede in het verhaal en die wil de boselfjes en andere vogels helpen en gaat bloemen en pechiche-bomen planten. De bloemen van deze boom zijn een favoriete nectarbron van de boselfjes en de vruchten kunnen gebruikt worden voor het maken van jam en andere verkoopbare producten. De acties van Maria zijn dus goed voor haar en ook voor de boselfjes en andere vogels en dieren.

De stranden in het gebied worden door vier soorten zeeschildpadden gebruikt als legstrand. Het verhaal over Dora de zeeschildpad gaat over een zeeschildpadje dat op het strand van Las Tunas wordt geboren. Zij vindt haar weg naar de zee en groeit daar op. Als zij volwassen is raakt zij verstrikt in het net van een visser die haar net op tijd weet te bevrijden. Later legt zij haar eieren op het strand waar zij is geboren. Maria doet weer haar intrede in het verhaal en is leidster van een jeugdgroep die zich inzet voor de zeeschildpadden en een schoner milieu. Veel mensen in het gebied zijn afhankelijk van de visserij en vervuiling is niet alleen een probleem voor de zeeschildpadden, maar ook voor de vissen en uiteindelijk dus ook voor de mensen.

De scholen zijn in dit gebied veel groter dan in het Choco-gebied en normaal bestaat een groep uit slechts een of twee jaargroepen. Het onderwijsniveau is hier dan ook hoger dan in het Choco-gebied, maar niet vergelijkbaar met het onderwijs in Nederland omdat ook hier de nadruk vaak ligt op nadoen en kopiëren. De open taalopdrachten en de creatieve opdrachten waren erg succesvol. Zo maakten de kinderen prachtige vissen, zeeschildpadden en andere zeedieren van gekleurd papier. Niet alleen de creativiteit van de kinderen en hun vermogen om voor zichzelf te denken werd vergroot, maar daarnaast leerden zij spelenderwijs ook veel over de hen omringende natuurlijke rijkdom en hoe deze op een duurzame wijze gebruikt kan worden. De kinderen ontvangen ook hier een mooi diploma, bloemen en groenteplantjes. Daarnaast werden door de leerlingen ook nectar producerende bloemen geplant rond de school om vlinders en kolibries te trekken en het terrein een fraaier uiterlijk te geven.

Het lesprogramma 'Magda de zeeschildpad'

Mooi teken- en knutselwerk

Steenwijkerland

In het najaar van 2019 heb ik verschillende scholen bezocht in de gemeente Steenwijkerland om de mogelijkheden te bespreken van het vlinderproject. Zo heb ik ook een bezoek gebracht aan de Immanuelschool in het dorp Steenwijkerwold, nabij Steenwijk.

De Immanuelschool is een echte groene school en heeft op het schoolterrein zelfs een eigen stukje bos! Hier kunnen de leerlingen spelen en hutten maken.

De directrice van de school heeft erg veel interesse in het project en heeft wat geld ter beschikking gesteld voor de aanschaf van voorjaarsbollen. Die heb ik met leerlingen van groep 7-8 geplant op het schoolterrein. Daarnaast heb ik met hen ook egel- en hommelmotels gemaakt in en rond het schoolbos. Een egelmotel bestaat uit een 'kamertje' gemaakt van stukken hout met daarover een dak van plaggen, takken en bladeren. Een hommelmotel bestaat uit een ingegraven, omgekeerde bloempot met daarin wat bladeren en andere droge materialen. Via een stukje tuinslang kan de hommelmotekoningin naar binnen. De leerlingen hebben in kleine groepjes verschillende egel- en hommelmotels gemaakt en twee meisjes hebben een mooi verslag over de activiteit geschreven in de schoolkrant. De activiteit was erg geslaagd en hopelijk worden de egel- en hommelmotels ook gevonden door dakloze egels en hommels...

Vooruitblik

Het project in Ecuador is erg succesvol verlopen en er is in Ecuador veel interesse voor het voortzetten en verder uitbreiden van de activiteiten. De belangrijkste beperkende factor was tot voor kort het werven van voldoende financiële middelen voor het project. Door de interesse van verschillende Nederlandse scholen om een inzamelingsactie te organiseren voor het project in Ecuador lijkt het erop dat het gemakkelijker gaat worden om voldoende fondsen te werven.

Financieel verslag

Grote donaties 2019

Organisatie	Datum	Bedrag
Stichting Nijhof Mens en Dier	27 februari 2019	3.000
Hofsteestichting	3 juni 2019	2.500
Vincentiusvereniging Zoetermeer	20 juni 2019	500
Stichting Mundo Crastino Meliori	19 juli 2019	2.000
Haëlla Stichting	22 juli 2019	2.500
Stichting Triodos Foundation	10 oktober 2019	3.000
Stichting van der Voort van Zijp	19 november 2019	500
J.A.M. van Velthoven	6 december 2019	500
Gemeente Steenwijkerland	19 december 2019	4.950
Totaal		19.450

Balans per 31-12-2019 (in euro)

Giro	457,37	Eigen vermogen	458,37
Educatief centrum El Corozal	1,00	Crediteuren	0,00
Totale activa	458,37	Totale passiva	458,37

Resultatenrekening per 31-12-2019 (in euro)

Giro-ontvangsten	20.685,32	Kosten project Ecuador (1)	16.650,48
Rente	0,46	Kosten vlinderonderwijs NL (2)	5.000,00
Totale ontvangsten	20.658,47	Overige kosten (3)	238,45
Negatief saldo	1.202,67		
Totale uitgaven	21.888,45	Totale kosten	21.888,45

1.Kosten project Ecuador (in euro)

Arbeidskosten ontwikkeling lesprogramma's en begeleiding project	11.700
Drukken boekjes en diploma's	600
Overige kosten	750
Verrekening project 2019	600
Ticket en verblijfskosten project 2020	3.000
Totale kosten	16.650

Toelichting op kosten project Ecuador.

De activiteiten vinden plaats in de maanden januari-februari. De post €600 betreft een verrekening van vooruit betaalde gelden met de daadwerkelijk gemaakte kosten in januari-februari 2019. De overige kosten betreffen vooruitbetaalde gelden ten behoeve van het project in januari-februari 2020. De donoren ontvangen overigens een verantwoording met de precieze gemaakte kosten ten behoeve van het ondersteunde project.

2.Kosten project vlinderonderwijs Nederland

Er is een bedrag van €5.000 uitgekeerd aan Michael de Groot ten behoeve van het ontwikkelen van lesprogramma's die in 2020 gebruikt gaan worden voor het vlinderonderwijsproject in Nederland.

3.Overige kosten

Drukkosten Guacamayakrant en portokosten	80,59
Kosten betalingsverkeer ING	157,86
Totale kosten	238,45

Accountantsverklaring

In 2019 zijn er weinig fondsen binnen gekomen en is alleen In Ecuador een klein project uitgevoerd. De kosten van een accountantsverklaring zouden een relatief hoog percentage van de inkomsten bedragen en daarom is ervoor gekozen geen accountantsverklaring op te laten stellen. Voor 2020 zijn inmiddels grotere bedragen toegezegd voor het vlinderonderwijsproject in Nederland en wordt de verslaggeving ook gecompliceerder omdat er dan activiteiten plaats vinden in zowel Ecuador als in Nederland. De jaarrekening van 2020 zal dan ook gecontroleerd worden door een accountant. Donoren krijgen dus komend jaar naast een inhoudelijk verslag van de activiteiten ook een jaarrekening voorzien van accountantsverklaring.